

KOALİSYON MU TEK PARTİ İKTİDARI MI, YA DA ÇOĞULCULUK MU YOKSA ÇOĞUNLUKÇULUK MU?...

-Bu sorunun altında yatan da gene iki Yüzyıl arasındaki siyaset anlayışıdır, bunların zihinsel yapıları arasındaki farktır!.. Bir yanda 20.Yüzyıl'a özgü içe kapanmacı ulusalcı zihin dünyası ve siyaset anlayışı, diğer yanda ise, 21.Yüzyıl'ın küreselleşme süreci, buna ilişkin zihin dünyası ve siyaset anlayışı!.. Mücadele, bu iki dünya arasındadır, bunu unutmayın!..

Münir Aktolga
Şubat 2017

Bu yazıyla Gürbüz Özaltınlı'nın yazısını biraz daha genişletmek, ona bazı ilaveler yapmak istedim...

<http://www.serbestiyet.com/yazarlar/gurbuz-ozaltinli/istikrar-mi-cogulculuk-mu-tuzagi-ve-kararsiz-azinligin-16-nisan-iktidari-765435>

Önce Özaltınlı'nın yazısından bazı alıntılar:

“Karşımıza koyulan anayasa önerisi, **çoğulculuk** ile **istikrarın** birarada olamayacağına inanan bir analitik düşünceyi yansıtıyor. Bu düşünceye göre; çok parçalı, çok kimlikli ve çatışmalı bir toplumda istikrarın sağlanması için, siyasal rejim, bu kimliklerin taleplerini sisteme yansıtılabileceği mekanizmaları güçlendirmek değil, tam tersine etkisizleştirmek esasına dayanmalıdır. Çünkü bu kimliklerin kendilerini var etmek için gösterecekleri çaba, (kontrol altında tutulmazsa) toplumsal uyum değil, çatışma ve parçalanma yaratır. Bu durumun, siyasi aktörlerin niyet ederek değiştiremeyeceği, onları aşan; tarihi, kültürel, sosyolojik nedenleri vardır. Siyasete düşen, naif idealler peşinde koşmak değil; gerçekleri veri olarak mümkün olanı kabul etmektir. Kimliklerin gönüllü birliği ve uyumu (en azından görünür gelecekte) hayaldir. Hangi kesimin hangi talebinin hangi ölçülerde karşılanacağı, toplumsal uyumu sağlamakla sorumlu güçlü bir merkezin iradesine bırakılmalıdır. Onun adalet anlayışına güvenmek yerine kimliklerin mücadelesine alan açacak kurallar koyarsak bizi bekleyen şey medeni bir rekabet değil, çatışma ve kaostur. Bu coğrafyada oyunun kuralı budur... İstikrar için zorunlu olarak **çoğulculuktan** fedakârlık etmek; **çoğunlukçuluğu** temel almak... Bu bakışın popüler siyasi söylemdeki kilit kavramı da, yürütmenin bütün tasarruflarını meşrulaştıran “**Milli İrade**” dir... “**Milli İrade**”, yürütme gücünü seçen çoğunluktur. Azınlıkta kalan kimliklere düşen sorumluluk “**tabi olmaktır**”... Sonuç olarak; çoğunluğun desteğini alarak devletin her erki (yürütme-yasama-yargı) üzerinde tayin edici olan ve gerektiğinde “**zor kullanma tekeli**ni” kolaylıkla harekete sokan bir merkez olmadıkça bu tür toplumlarda “**birliği**”, “**istikrarı**” sağlamak imkansızdır...

İşte bu anayasanın üreticilerinin felsefesi de, toplumsal çoğunluğun yaşanılan tarihsel tecrübeleri süzen sezgisi de bu bakışta birleşiyor.

Üstelik küresel ölçekte yükselen popülist dalga da bu tezin savunucularına malzeme sağlıyor. Batı dünyası da çoğulculuk denemelerinde sınıfta kalmış; kendi bünyesine

yabancı bulduğu unsurları ayıklamaya, içine sokmamaya, kovmaya yönelik popülist-ayırımçı-ulusalcı bir dalganın yükselişine teslim olmuş bir görüntü sunmakta.

Yani; **“çoğulculuk mu, istikrar mı ikilemi sadece bizde değil, evrensel ölçekte bir soruna işaret ediyor”** deniliyor...

... Fakat, **“dayatma gücü arayan”** bu kimliklere, tarihin garip bir oyunu da var galiba!

İstikrar mı, çoğulculuk mu tuzak sorusunun tam teslim alamadığı; siyasal gücün tek bir elde aşırı toplanmasından gerçekten ürken, bunun tehlikesini derinden sezen; aklı hem istikrar hem de çoğulculukta kalan; bu kavramlarla konuşmasa bile derinden sezgisel tereddütler yaşayan **“kararsız”** bir azınlık var. Ve öyle gözüküyor ki, sonucu, istikrar için karşısındakine tahakküm etmek gerektiğine inanan her iki taraftaki çoğunluk değil, bu tahakkümcülüğe endişe ile yaklaşan azınlık belirleyecek...

Tahakküm endişesi ağır basarsa **“hayır”**, istikrar endişesi ağır basarsa **“evet”** diyecek olan bu insanlar sayısal güçlerinin çok üstünde bir etki şansına sahipler. **Tahakküm arayan kimliklere tarihin cilvesi”** dediğim şey de bu...”

Aslında olay çok basit!..

Eskiden, çok eskiden (!) yani 20.Yüzyıl koşullarında insanların ve toplumların zihinsel dünyalarını belirleyen- bunun altında yatan sınıfsal ve kimliksel varlıklarını belirleyen- ulus devlet gerçeğiydi. Bu dönemde, kapitalizmin gelişme sürecinin dinamikleri, herşeyden önce, farklı kimliklerin çoğunlukçu bir anlayışla tek bir ulus-millet potası içinde eritilerek ulusal bir kimlik yaratılmasını gerekli kılıyordu. Bu, hem iç pazarın gelişmesi, bütünleşmesi açısından, hem de burjuvazinin ve işçi sınıfının kapitalizm öncesi kimliklere ve zihinsel dünyalara ilişkin kalınlardan arındırılması açısından çok önemliydi... Batı’da kapitalizmin gelişmeye başladığı o ilk dönemleri düşünün; bir sürü aşiret kalıntılarını, feodal kalıntıları temizleyerek kapitalist bir kimlik yaratabilmenin tek yolu bu idi...

Bütün bunları Tanzimat’tan bu yana biz de yaşadık...

Tamam, bizdeki kapitalizm, pozitivist bir toplum mühendisliği faaliyeti olarak yukardan aşağıya doğru Devlet eliyle-Devlete bağlı bir şekilde geliştirilmeye çalışılan kendine özgü Devletçi bir kapitalizmdi; ama olsun, buradaki amaç da gene aynı idi: Devlet, kendisine bağlı bir kapitalizm-dolayısıyla da bir ulus yaratmak istiyordu! Batı’da devlet aşağıdan yukarıya doğru gelişen bir sivil toplum örgütlenmesinin ürünü olurken, bizde durum farklı idi... Bütün bu kavramları Batı’ya bakarak öğrenen aydınlar için bunlar anlaşılır şeyler değildir tabi; ama gerçek bu. Bizde, yukardan aşağıya doğru bir ulus yaratma işini üstlenen, kapitalizm öncesi bir sınıf olan-Devlet sınıfı olmuştur! Bütün o “Batılılaşma-modernleşme” çabalarının altında yatan gerçek budur. Bu diyalektiği kavramadan Türkiye’yi kavramak mümkün değildir (bu konuyu <http://www.aktolga.de/> de 6 Bölümlük bir çalışma halinde ele almaya çalışmıştık. Birinci bölümün linki <http://www.aktolga.de/m36.pdf>)

Ve tabi bu durum-bu toplumsal yapı ve buna bağlı olarak oluşan zihin dünyası-siyaset alanında da ifadesini buldu: “Beyaztürklerin” ulusal bilinç-kimlik yaratma çabası siyaset dünyasında ifadesini Beyaztürk hegemonyasına dayanan bir tekçilikte bulurken, “ötekilerin”, yani Türkiye’nin “Zencilerinin” bilinç dünyası da buna karşıt bir reaksiyon temelinde şekillendi. Sonuç: İki kültür, iki millet, iki Türkiye oldu!.. Bu arada buna bir de Kürtlerin Türkiye’sini katarsanız bu rakam üçe çıkar... (Bakın, “Beyaztürk” hegemonyasını çoğunlukçuluk olarak ifade etmedik, çünkü bu, gücünü-varoluş nedenini- Devletten alan, pratikte asker-sivil bir Devlet sınıfı hegemonyasına dayanan, “Merkezin” “Çevreye” tahakkümüne, onu kendi potasında eritmesi çabasına dayanan otoriter bir düzendi...)

AK Parti’nin Çevre’nin Merkeze doğru yürüyüşünü temsil ettiğini, bu anlamda da bunun yukardan aşağıya doğru Devlet eliyle başlatılan kapitalistleşme sürecinin diyalektik anlamda inkarı olarak sahneye çıkan burjuva devrimci bir hareket olduğunu söylemiştik.

Burada altı çizilmesi gereken nokta, AK Parti’yle birlikte gerçekleşen bu devrimci oluşumun o dönemde ancak arkasına küreselleşme rüzgarlarını da alarak başarıya ulaşabilmesidir. Neden mi? Çünkü, Özal’la birlikte dışa açılmaya başlayan Türkiye’de artık ürettiği malları dünya pazarlarında satmaya başlayan yeni bir Anadolu kapitalistleri sınıfı doğmaya başlamıştı. Ama AK parti’ye destek olan potansiyel artık sadece bu yeni Anadolu kapitalizmi potansiyeli değildi. Devletin koltuğu altında yetişen o Devletçi İstanbul burjuvaları da artık dışa açılmaya başlamış, küreselleşme sürecinin nimetleri onların dünyasını da etkiler hale gelmişti... Nitekim onlar da bu süreçte eskiden olduğu gibi AK Parti’ye düşman bir tavır almadılar... Daha önceki darbelerde falan hep Devlet sınıfıyla birlikte hareket eden İstanbul burjuvaları Özal’dan sonra artık onları-Devlet sınıfını- eskisi kadar müttefik olarak görmüyordu... AK Parti’nin sahneye çıkışı onlar için de en azından sessiz kalarak destekledikleri bir alternatif olabilirdi...

İşte bütün bu gelişmeler o zaman siyasette ifadesini, AK Parti’yle birlikte, “Çevrenin Merkeze yürüyüşü” olarak ifade edilen “Türkiye’nin zencilerinin” “Beyazlarına” karşı direnişinde buldu... “Milli irade”, “çoğunluk” kavramları falan hep bu sürecin-sivil toplum hareketinin- içinde şekillendi. Bu kavramlar, Devlet sınıfına, Beyaztürk hegemonyasına karşı, devrimci, ilerici bir içeriği temsil ettikleri için kabul gördüler...

Bu sürecin tepe noktası 10 Ağustos-2014 Cumhurbaşkanlığı Seçimi olmuştur... <http://www.aktolga.de/m53.pdf>

Çünkü, o andan itibaren artık Devlet sınıfı-Beyaztürk hegemonyası- yıkılmış, yeni bir Türkiye’nin inşası için tepeden aşağıya, düzliğe doğru iniş başlamıştır!.. Daha doğrusu başlaması gerekirdi!! Ama olmadı!.. Olmadı, çünkü kendisi de bir tür koalisyon olan AK Parti, bir süre sonra, iç ve dış dinamiklerdeki oynamalarla da birlikte (bunların neler olduğunu daha sonraki yazılarda hep açıklamaya çalışmıştık) zihinsel dünyaları hala eskilerde-20.Yüzyıl koşullarında kalan, “Türkiye’nin zencileri olmayı” vazgeçilmez bir kimlik olarak gören, siyaseti bir tür rövanşizm- mevcut sistemin içinde kalarak reaksiyona dayanan hegemonya kurma sanatı- olarak anlayan bir fraksiyon tarafından yukardan aşağıya doğru yolundan döndürüldü!.. Ve

o andan itibaren siyaset, ele geçirilen tepeden-Devlet-yeni Türkiye'yi inşaaya doğru aşağıya inmek yerine, ele geçirilen tepede kalarak onu muhafaza etme şeklinde anlaşılmalıya başlandı! Yani 2014'ten sonra AK Parti önünde açılan ovada yeni Türkiye'yi inşaıyla değil, hala, artık ele geçirilmiş bulunan tepeye tırmanmaya çalışarak vakit harcıyor. Sanıyorlar ki egemenlik o tepede kalarak onu elde tutmak sanatıdır!..

Türkiye'nin ihtiyacının belirli bir “tarihsel uzlaşma” anlayışına göre üst yapının yeniden düzenlenmesi olduğunu söyleyip duruyoruz...

Neden “tarihsel uzlaşma”? Çünkü, farklı kanallardan birbirine düşman olarak gelişen her iki Türkiye'nin de çıkarı küreselleşme süreciyle-dünyayla-birleşmekten geçiyor. Bu, burjuvazinin her iki kanadı için de varoluşsal bir gerçek haline gelmiştir. “Beyazların” ve “Siyahların” Türkiye'si bir 20.Yüzyıl mirasıdır artık. 21. Yüzyıl'da yeni Türkiye ancak bütün renklerin eşit haklara sahip oldukları demokratik-adem i merkezietçi bir yeniden yapılanmayla mümkündür... İçine girilen 21. Yüzyıl süreçlerinde çoğunluğa da dayansa tekçi otoriter bir yönetim Türkiye'yi daha ileriye taşıyamaz. Hem küresel sermaye ile iyi ilişkiler kurabilmek açısından, ama hem de iç dinamiklerin özgürce gelişip birbirleriyle kaynaşabilmeleri açısından artık Türkiye'nin önünde tek bir yol vardır “tarihsel uzlaşmaya” dayanan melez insanların çoğulcu yeni Türkiye'sini yaratmak...

Ha bakın, Batı'da gelişen süreç bizdekinin tam tersidir. Bu yanıltıcı olmasın! Orada sermayenin yapısında bizdekinin tersine, ulus devletin gölgesinde kalanlar ve küresel hale gelerek ulus devletten bağımsız hareket etmek isteyenler şeklinde bir ayrışma yaşandı... Bu yüzden de siyaset eski çoğulcu- demokratik yörüngesinden çıkma tehlikesini taşıyor. Bir Trump'u, Brexit'i ve diğer “göçmen düşmanlığı” şeklinde ifade olunan “yeni sağ” besleyen sürecin altında yatan budur. Yani, gelişmekte olan ülkelerde bütün sınıf ve tabakaların çıkarları-küçük bir azınlık dışında diyelim-“tarihsel bir uzlaşmayla” küresel demokratik devrim sürecinin içinde yer almaktan geçerken, Batı'da tam tersine, atalet direncini temsil eden gerici-ulusalcı-eğilimler artıyor...

Sözün özü: “Aman koalisyon olmasın” diyerek gücü tek bir elde toplamaya çalışmak bizim gibi gelişmekte olan ülkeler açısından artık son derece yanıltıcıdır... Önümüzdeki dönemde, tam tersine, demokratikleşmeyi, adem-i merkezietçi bir yeniden yapılanmayı temel alan, küresel demokratik devrim süreciyle bütünleşmeyi programına koyan yeni tipten çoğulculuğu temel alan koalisyonlara ihtiyaç olacaktır...